Metsäteollisuus

Lausunto
YmV - HE 167/2017 vp

Fredrik Blomfelt

14.11.2017

99/17/L/A

Eduskunta
Ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

Ympäristövaliokunta, asiantuntijakuuleminen 16.11.2017

HE 167/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Pyydettynä lausuntona hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Hallituksen esitys

Yksi keskeisimmistä muutoksista olisi, että rekisteröintivelvollisuus laajennettaisiin nykyistä pienempiin, eli polttoaineteholtaan vähintään 1 megawatin energiantuotantolaitoksiin. Lisäksi energiantuotantolaitosten rekisteröinnille säädettäisiin 30 päivän määräaika. Samalla muiden toimintojen rekisteröinnille säädettyä määräaikaa lyhennettäisiin kansallisista syistä 90 päivästä 60 päivään.

Laissa säädettäisiin jatkossa myös uusien keskisuurten energiantuotantoyksiköiden polttoainetehon yhteenlaskusäännöstä, menettelystä polttoaineiden saatavuushäiriötilanteissa sekä velvollisuudesta julkaista eräitä keskisuuria energiantuotantolaitoksia koskevia tietoja yleisessä tietoverkossa. Lisäksi kunnille säädettäisiin velvollisuus arvioida ilmansuojelusuunnitelmien laatimisen yhteydessä myös sitä, voitaisiinko ilmanlaatua niiden alueella olennaisesti ja kustannustehokkaasti parantaa tiukentamalla keskisuurten energiantuotantolaitosten päästöraja-arvoja.

Metsäteollisuus pitää lakiluonnoksessa esitettyjä muutoksia perusteltuina. Metsäteollisuus pitää hyvänä, että rekisteröinnille annetaan lyhyemmät määräajat. On tärkeää, että tulevalle ilmoitusmenettelylle säädetään riittävän lyhyt määräaika ja on perusteltua, että rekisteröinnin määräajat ovat ilmoitusmenettelyä lyhyemmät.

Metsäteollisuus pitää hyvänä, että polttoainetehon yhteenlaskusääntö koskee vain uusia laitoksia, vastaavalla tavalla kuin keskisuurten polttolaitosten direktiivissä on määrätty.

Direktiivin mukaisesti on ilmanlaatusuunnitelman laatimisen yhteydessä arvioitava myös sitä, voitaisiinko ilmanlaatua niiden alueella olennaisesti ja

kustannustehokkaasti parantaa vähentämällä keskisuurten energiantuotantolaitosten päästöjä. Arvioinnin yhteydessä on kuitenkin muistettava, että keskisuurilla polttolaitoksilla on usein hyvin pieni vaikutus ilmanlaatuun verrattuna muihin tekijöihin, kuten katupöly.

Valtioneuvoston asetus

Valtioneuvoston asetus polttoaineteholtaan alle 50 megawatin energiantuotantoyksiköiden ympäristönsuojeluvaatimuksista on tarkoitus hyväksyä vielä ennen vuodenvaihdetta. Asetuksella pantaisiin täytäntöön muut kuin lakitason sääntelyä edellyttävät keskisuurten polttolaitosten direktiivin vaatimukset. Asetus korvaisi voimassa olevan kansallisen polttoaineteholtaan alle 50 megawatin energiantuotantoyksiköiden ympäristönsuojeluvaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (750/2013). Asetukseen sisältyvät ympäristönsuojeluvaatimukset koostuisivat sekä direktiiviin perustuvista että puhtaasti kansallisista säännöksistä.

Hallitusohjelman mukaan EU-säännösten toimeenpanossa on tarkoitus pidättäytyä kansallisesta lisäsääntelystä. Koska voimassa oleva kansallinen asetus sisältää puhtaasti kansallisia säännöksiä on tärkeää, että kansallisiin säännöksiin lisätään eräitä joustomahdollisuuksia. Samalla on varmistettava, ettei direktiivin vaatimuksia kiristetä ja direktiivin joustomahdollisuudet otetaan käyttöön. Keskeistä on myös, että direktiivin vaatimukset tulevat olemassa olevien energiantuotantoyksiköiden osalta voimaan direktiivin aikataulujen mukaisesti vasta 2025, ja pienten yksiköiden osalta 2030. Direktiivin vaatimukset tulevat aiheuttamaan merkittäviä investointeja esimerkiksi sahalaitoksilla.

Asetuksen valmistelu on pääosin toteutettu onnistuneesti. Kansallisiin säännöksiin lisättävien joustojen sekä asetuksen ja direktiivin yhteensovittamisen osalta on kuitenkin noussut esiin pari tarkennusta vaativaa asiaa valmistelun loppuvaiheessa, joihin toivomme valiokunnan kiinnittävän huomiota mietinnössään.

<u>Vähän käyviä laitoksia koskevat vaatimukset</u>

Asetusluonnoksen mukaan alle 500 tuntia vuodessa käyvät olemassa olevat varakattilat joutuvat direktiivivaatimusten noudattamiseen (vuoteen 2025/2030) asti noudattamaan voimassa olevan asetuksen raja-arvoja. Direktiivivaatimusten voimaantulon jälkeen kyseiset yksiköt eivät saisi mitään päästöraja-arvoja lukuun ottamatta kiinteiden polttoaineiden hiukkasraja-arvoa. Myöskään uudet alle 500 h/a käyvät yksiköt eivät saisi päästöraja-arvoja lukuun ottamatta kiinteiden polttoaineiden hiukkasraja-arvoa. Olemassa oleva alle 500 h/a käyvä nestemäistä polttoaineitta käyttävä laitos joutuisi näin ollen muuttamaan polttoainettaan siirtymäajan ajaksi ja tekemään säiliö- ja poltonmuutoksia, kun samalla uusille

vastaaville vähän käyville yksiköille ei aseteta mitään päästöraja-arvoja. Tämä ei ole perusteltua. Alle 500 tuntia vuodessa käyvät laitokset pitäisi vapauttaa direktiivin sallimalla tavalla päästöraja-arvovaatimuksista. Tämä olisi myös vähäisten ympäristövaikutusten näkökulmasta perusteltua.

Asetuksen ja kemikaaliturvallisuuslainsäädännön päällekkäisyydet

Nestemäisten polttoaineiden käsittelystä ja varastoinnista säädetään vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa (390/2005) ja sen nojalla annetuissa asetuksissa. Nestemäisten polttoaineiden käsittelystä ja varastoinnista on kuitenkin annettu määräyksiä myös voimassa olevassa pienten polttolaitosten asetuksessa. Valmistelussa olevan asetusluonnoksen määräyksissä viitataan kemikaaliturvallisuuslainsäädännön vaatimuksiin, mutta annetaan myös tarkentavia määräyksiä. Tämä kokonaisuus on aiheuttanut ja tulee aiheuttamaan epäselvyyksiä soveltamisessa. Selkeintä olisi poistaa kyseiset tekniset vaatimukset pienten polttolaitosten asetuksesta.

Metsäteollisuus ry
Fredrik Blomfelt
Ympäristöpäällikkö